

»Vse je lov« – razstavo v Borovljah svečano odprli

ČEZ DVA tisoč ljudi je prisostvovalo svečanosti na prenovljenem Glavnem trgu v Borovljah. Sploh je mesto za blestelo v novih, svežih barvah, utrujene fasade so bili prenovili in celo cesto v Kožentavri so pravočasno uredili (česar skoraj nihče ni verjel), tako da so se gostje lahko neovirano pripeljali v to puškarsko mesto, ki bo pol leta vabilo na lovsko razstavo.

Kot »ideološki« mentor razstave je ddr. Günther Hödl v govoru predložil pomen lovskega v zgodovini človeške kulture, vodja celotnega projekta mag. Hart-

wig Pucker pa je opisal nastajanje razstave in priprave zanjo, ki so bile vse prej kot enostavne. Politični zastopniki dežele, oba namestnika deželnega glavarja, dr. Michael Ausserwinkler in mag. Karl-Heinz Grasser, ter deželni glavar dr. Christof Zernatto pa so poudarili gospodarski pomen te največje letošnje deželne prireditve.

H kulturnemu sporedu so prispevali boroveljski »Stadtchor«, »Alpenrose«, kvintet hornistov, teater Waltzwerk in pa mešani oz. »Komorni zbor SPD Borovlje«, kakor se no-

voustanovljena pevska skupina pod vodstvom mag. Romana Verdela imenuje. Ta nastop je bil za pevke in pevce tudi ognjeni krst, saj so v tem sestavu nastopili prvič in odlično zapeli.

Slavnosti je prisostvovala tudi cela vrsta odličnih gostov, med njimi tudi gen. konzul R Slovenije Jože Jeraj in župan sosednje občine Tržič Pavel Rupar.

Tudi nekaj slovenščine je bilo prisotno: župan je goste iz Slovenije pozdravil v slovenščini, Horst Ogris (ORF) pa je prebral povzetke govorov.

S. W.

Svečanost ob odprtju deželne razstave v Borovljah

Zernatto za NATO

Deželni glavar se je v ponedeljek precej jasno zavzel za pristop Avstrije k NATO, diskusija o tem se mora čimprej začeti. Zernatto je tudi povedal, da je Koroška pristopila kot dopisni član k Federalistični uniji evropskih narodnosti, kajti tu naj bi se tudi v bodoče srečavali strokovnjaki v manjšinskih vprašanjih. (Kongres FUEV bo letos v Porečah ob Vrbskem jezeru od 7. do 11. maja.)

Za deželnega glavarja je člen 7 seveda izpolnjen, a je pridal, da je diskusija važnejša od papirja. Država se mora priznavati k manjšinam – diskusija o tablah pa da bi samo razburila duhove.

Virilni mandat v deželnem zboru, za kakršnega se zavzema Zernatto, pa po njegovi oceni ni realen, kajti drugi dve stranki (SPÖ in FPÖ) ga ne odobravata.

Treba bi bilo uresničiti integracijski model, kar bi ne smelo biti težko, saj ga je njegova stranka že uresničila s pliberškim županom, poslancem Grilcem.

Zanimiva pa je Zernattova pripomba, da ima dovolj pogovaranja o manjšinski problematiki z raznimi društvi, to so NSKS, ZSO in KHD. Od kod da si sploh jemljejo legitimacijo zastopanja manjšine, ko pa niso izvoljeni na volitvah.

Gospodu Zernattu v vednost: Tako Narodni svet kot Zveza slovenskih organizacij sta že dolgo državno priznani zastopniki manjšine. Da bi bil to tudi Heimatdienst, še nismo slišali. Če se zavzema za volitve med narodno skupnostjo, mora najprej povedati, ali je država pripravljena take volitve izpeljati – vsake druge so spet lahko le na osnovi društvenega prava.

Slovenija in Hrvaška

Državi intenzivirata pogovore, kar je postalo precej nenavadno, glede na razlike v nekaterih pogledih pa normalno. Realnost je pač taka, da obe državi dogovarjanje samo obnavljata, v bistvu pa se ne približata rešitvam odprtih vprašanj. V tokratnem sporočilu po obisku hrvaškega zunanjega ministra Mateja Granića v Ljubljani je rečeno, da sta obe državi zblížali stališča glede dvolastniške jedrske elektrarne v Krškem, da bodo imela slovenska letovišča na Hrvaškem enak status kot lani in da kopenska meja med obema državama ni sporna. Kako pa bo rešen problem morske meje v Piranskem zalivu, pa naj bi še nadalje razpravljala meddržavna komisija. Tudi pri vstopanju v evropske integracije naj bi se obe državi medsebojno podpirali.

Trgovci odlikovani

Koroška Gospodarska zbornica je preteklo sredo podelila trgovkam in trgovcem odličja za dolgotrajno članstvo in požrtvovalno delo v gospodarski zbornici.

Predsednik zbornice Karl Koffler je v svojem govoru zahteval izboljšanje okvirnih pogojev za trgovino. Pri tem pa ni mogel mimo dejstva, da veletrgovine in trgi v vedno večjem

obsegu ogrožajo mala in srednja podjetja. Apeliral je na številno navzočo jubilate in jubilantke, da se s trdo voljo in optimizmom, kot so to dokazali v preteklosti, lotijo zahtevam časa.

Med odlikovanci je bil tudi kom. sv. Franc Rutar iz Dobrle vasi (50 let trgovec in član zbornice), Jože Picej iz Šentprimoža (35 let) in Walter Rakuscheck iz Sel-Borovnice (25 let). M. Š.

Firma INTRADE pred koncem?

Mešane firme, ki so nastajale pred približno dvajsetimi leti in so zaposlovale nekaj sto uslužbencev/uslužbenk na južnem Koroškem in tako prispevale h gospodarskemu razvoju regije, v kateri živijo tudi koroški Slovenci, so v zadnjih letih zabredle v velike gospodarske težave in večina teh firm danes ne obstaja več (Obir, Hago itd.).

Sedaj preti eni najstarejših mešanih trgovinskih firm INTRADE v Celovcu, ki je v »najbolj časih« zaposlovala 22 sodelavcev/sodelavk konec

oziroma spojitve s Slovenijales Holdingom. Po načrtih vodstva firme bi preostalo samo še eno delovno mesto.

Firma INTRADE je trgovala predvsem z nekdanjo Jugoslavijo, vzhodnim blokom in Nemčijo ter bila po besedah nekdanje sodelavke izredno bogata firma. S krizo oziroma razpadom Jugoslavije in vojne na Balkanu je začela propadati tudi INTRADE. V letu 1991 so začeli z odpuščanjem delovne sile. Črna knjiga o mešanih firmah je kot kaže za eno poglavje bogatejša. M. Š.

Pred volitvami v ÖH: dva Slovenca na čelu nove frakcije

Od 13. do 15. maja bodo potekale volitve Avstrijske visokošolske zveze (Österreichische Hochschülerschaft – ÖH), pri katerih bo 230.000 študentk in študentov odločalo o univerzitetni politiki naslednjih dveh let. To so prve volitve, odkar vodi ÖH leva koalicija z gradiščansko hrvatico Agnes Berlakovich na čelu in več kot vprašljivo je, ali se bo ta lahko obdržala ali pa bo eksekutivno zopet prevzela konzervativna Aktionsgemeinschaft, ki jo financira ÖVP.

S tem bi bil ogrožen tudi projekt študentskega časopisa

UNI LIBRE, ki je v zadnjih dveh letih deloval relativno neodvisno od vladajočih frakcij. Da bi si zagotovili nadaljnji obstoj projekta, so sodelavci časopisa ustanovili lastno frakcijo »S.O.S. Freie UNI-Medien«, s katero kandidirajo za zvezni študentski parlament (ZA). Posebnost frakcije je, da sta na njenem čelu dva koroška Slovenca: listo vodi sodelavec Slovenskega vestnika Joži Wutte, na drugem mestu pa kandidira tajnica Kluba slovenskih študentk in študentov Darija Sticker.

SPD »Borovlje«

vabi na odprtje razstav v okviru koroške deželne razstave

»Nedeljska hranilnica«
»Stara glasbila«
»Stara lončevina«

v soboto, 3. maja 1997, ob 19.30
v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati.

Ob otvoritvi bo tudi predvajanje dokumentarnega filma »Puškarji«. V bivših prostorih Posojilnice-Bank v Postgasse 4 je razstava »Kultura – delavstvo – narodnost« že na ogled; uradna otvoritev bo 15. maja.

Mednarodne norme manjšinske zaščite lahko razdelimo na dva sklopa: na splošni ravni velja **prepoved diskriminacije** zaradi rase, verske ali narodnostne pripadnosti. Tu je mišljeno predvsem to, da univerzalne človekove pravice veljajo za vsakogar, ne glede na raso, etnično ali versko pripadnost. Konkretno to pomeni, da ima vsakdo npr. aktivno in pasivno volilno pravico, pravico do svobodnega govora, do združevanja ipd.

Poleg tega veljajo še **posebne manjšinske pravice**. Leta 1867 je avstro-ogrska monarhija sprejela Temeljni zakon, s katerim je določila osnovne pravice, ki so bile sprejete tudi v kasnejšo ustavo Republike Avstrije. V členu 19 tega Temelnega zakona so bile definirane pravice »ljudskih rodov« (Volksstämme). Te pravice so bile vezane na kolektiv, torej na ljudski rod (ali Volksstamm).

Po prvi svetovni vojni je bila manjšinska zaščita določena s senžermensko pogodbo, ki je

MANJŠINSKO PRAVO

Kolektivne ali individualne manjšinske pravice?

avedla individualne pravice (pravice pripadnikov manjšin) in prav tako je tudi avstrijska državna pogodba v členu 7 definirala manjšinske pravice kot individualne pravice (pripadniki manjšin imajo pravico do...). Avstrijsko ustavno sodišče se je že nekajkrat ukvarjalo z vprašanjem, ali člen 19 Temelnega zakona iz leta 1867 še velja ali ne. V odločitvi leta 1996 je dokončno odločilo, da ta člen ne velja več.

Mednarodne organizacije, kot so to Združeni narodi ali Svet Evrope, so se jasno opredelile za koncept individualnih manjšinskih pravic.

Kaj pomenijo kolektivne in kaj individualne pravice?

Člen 19 Temelnega zakona je manjšinam zagotovil **kolektivne pravice**. Mimogrede: interpretacija le teh pa je bila že v 19. stoletju oporečna.

Sodoben koncept pa veže manjšinsko zaščito na skrb za jezik, za kulturo, kulturno dediščino ipd. Pravice, ki izhajajo iz tega, imajo seveda določene skupinske poteze (jezik, napisi, šola ipd.), **toda nosilec pravic je posameznik**. Le-ta lahko te pravice uveljavi in po potrebi tudi sproži spor pred ustavnim sodiščem. Tako npr. je tožbo glede dvojezične javne ljudske šole v Celovcu vložila družina Messner, ne pa npr. ZSO, ki je družino seveda podprla.

Torej imajo manjšine po sodobni zaščiti zakonodaji določene skupinske pravice. Prvič: imajo pravico, da se organizirajo po narodnostnih kriterijih in na ta način uveljavljajo svoje **skupinske interese glede ohranitve jezika, kulture, kulturne dediščine** ipd. Kar se tiče političnih pravic, pa sodobna manjšinska zaščita izhaja iz **načela človekovih pravic, ki**

zagotavljajo **politični pluralizem kot temelj demokratične družbe**. **To načelo tudi omogoča, da se deli manjšine organizirajo v politično stranko, prav tako pa tudi legitimira, da se pripadniki manjšine organizirajo po tistih političnih opcijah, ki so jim pač blizu.**

To je zelo pomembno, ker vsi nacionalizmi stremijo po **politični homogenizaciji**, katere kriterij je etnična pripadnost. To je bil npr. koncept Miloševića, s katerim je zrušil Jugoslavijo in povzročil med drugim okoli dvesto tisoč mrtvih.

Sodobna evropska manjšinska zaščita temelji na ohranitvi kulturne, jezikovne in etnične raznolikosti, odgovornost za sožitje je vsakodnevni plebiscit v glavah manjšine in večine. Zato npr. Svet Evrope v svoji okvirni listini za zaščito narodnih manjšin govori med drugim o medkulturnem dialogu med

manjšino in večino kot predpogojem za sožitje, za katerega sta odgovorna tako večina kot manjšina. Skratka, manjšinska zaščita je tudi vprašanje emancipacije družbe.

Zato je tudi jasno, da evropske norme manjšinske zaščite v času postmoderne temeljijo na **skupinskih jezikovno-kulturnih pravicah, katerih nosilec je posameznik** in ne na **kolektivnih politično-etničnih pravicah**.

Enostavno povedano: če si posameznik pribori pravico ali če mu je nihče ne oporeka, ima pravico s tem tudi kolektiv. In nihče ne brani organizacijam, da ne podprejo posameznikov v zahtevah ali v uresničevanju pravic. Če ima pravico do dvojezične izobrazbe eden, jo imajo tudi vsi drugi, ki to želijo. To velja tudi za vsa druga področja.

Dr. Marjan Sturm

POD naslovom »Migrantje / migrantke in manjšine na medijskem področju« je Dunajski Integracijski fond v sodelovanju z manjšinsko redakcijo ORF in časopisom »Mosaik« v času od 25. do 26. aprila priredil seminar v gradiščansko-hrvaškem centru na Dunaju, katerega se je udeležilo okoli 40 novinarjev manjšinskih in migrantskih časopisov ter manjšinskih oddelkov radiotelevizije. Bil je prvi te vrste in že zaradi tega zanimiv.

Na začetku je Petra Herceg, asistentka na publicističnem inštitutu dunajske univerze, predstavila svojo študijo o manjšinskih in migrantskih časopisih v Avstriji. Ogledala si je 18 časopisov (od vsakega po tri izvode) ter jih analizirala predvsem glede grafičnega oblikovanja in osnovne vsebinske usmerjenosti glede na ciljno publiko. Med časopisi avtohtonih manjšin si je ogledala samo Crikveni Glasnik in Krajanske Novine.

Za večino ocenjenih časopisov je bila kritika dokaj katastrofalna. Od tehničnih pomanjkljivosti in slabega plasiranja slik do očitka, da so nekateri časopisi videti kot reklamni katalogi, drugi pa spet kot uradni listi, je segala kritika na grafičnem področju.

MANJŠINE IN MEDIJI

Kaj jim je skupnega in kaj jih razlikuje?

Glede vsebine je kritizirala predvsem slabo diferencirano ciljno publiko ter način pisanja, ki nagovarja le zelo zaprt krog ljudi. Tudi tematsko le redko kak članek sega preko roba lastnega manjšinskega krožnika. Gre torej v prvi vrsti za prostovoljno getoizacijo in ignoranco do zunanjega sveta. V tem ozkem krogu se razen tega čisto po neumnem ponavljajo isti klišeji o manjšinah in migrantih, kakor jih poznamo iz večinskih medijev. K temu pride še, da so mnoga besedila novinarsko popolnoma diletantska, saj ni razlike med komentarji in poročili, reportaže to v resnici sploh niso itd.

Predavanje je izzvalo vročo debato, saj so se mnogi čutili prizadeti. Predavateljici so očitali zlasti površnost in pristranskost. Pogost argument za slabo kakovost časopisov je bilo pomanjkanje finančnih sredstev ter dejstvo, da je govor o prostovoljnih, večinoma neplačanih novinarjih. Petra Herceg je očitke zavrnila, češ da jamranje tudi ne boboljšalo položaja in če se manjšinska

uredništva sama ne bodo trudila izboljšati svojega poročanja o manjšinskih zadevah, tega tudi novinarji večinskih medijev ne bodo storili.

Pri večerni podijski diskusiji, pri kateri so sodelovali Ralf Radler (RTL, iniciativa Medien gegen Rassismus), Cornelia Wilß (Die Brücke), Helmut Kletzander (manjšinska redakcija ORF), Hakan Gürses (Die Stimme von und für Minderheiten), Peter Tyran (Hrvatske novine), Gerhard Baumgartner (ORF Gradiščanska) in Goran Novaković (Bečki glasnik), je bila osnovna tematika vloga manjšinskih jezikov. Medtem ko je Tyran zagovarjal tezo, da imajo manjšinski mediji predvsem vlogo krepite identitete, so njegovi sogovorniki poudarjali, da naj bi bil jezik v prvi vrsti komunikacijsko sredstvo in nikakršen faktor identitete. Prav tako manjšinski mediji nimajo funkcije krepite identitete, temveč naj bi bili obvezani izključno novinarski etiki.

Drugi dan je bil namenjen delovnim krožkom, v katerih so se udeleženci podrobneje ukvar-

jali s štirimi področji. Prvi krožek, ki ga je vodil Gianluca Wallisch od Evropske novinarske akademije, je bil posvečen profesionalizaciji novinarskega dela. Rezultat natančne analize pisanja v manjšinskih časopisih je bila napoved vodje, da želi v prihodnje organizirati izobraževalne seminarje za urednike manjšinskih in migrantskih medijev, saj se ti navadno iz finančnih razlogov ne morejo udeleževati večjih publicističnih šolanj.

V drugem krožku je Gerhard Baumgartner s svojo skupino diskutiral o odnosu med manjšinskimi mediji. Poudaril je, da je največja razlika med obema v tem, da manjšinski mediji v glavnem delajo v zaščitenem prostoru, kjer nimajo konkurence in lahko delajo, kakor se jim zljubi. S tem pa obstaja velika nevarnost, da uredništva izgubijo kontakt z bralci. Dober primer je časopis Hrvatov na Madžarskem, ki ga bere manj kot 400 ljudi, tiskajo pa ga v nakladi 40.000 izvodov – samo da si zagotovijo višjo državno podporo. Ta zaprtost v svoj lasten krog lahko pomeni smrt za vsakršno

novinarsko delo. Ali, kot je rekel Helmut Kletzander: »Črv mora dišati ribi, ne ribiču!«

V tretji skupini je Ralf Radler nakazal nekaj poti za sodelovanje med malimi manjšinskimi časopisi in televizijo kot masovnim medijem. Po njegovem mnenju bi morali uredniki manjšinskih časopisov izkoristiti popularnost televizijskih zvezd, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo z manjšinsko oz. migrantsko tematiko, da bi v sodelovanju z njimi popularizirali tudi lasten medij.

Četrty delovni krožek naj bi preveril možnosti sodelovanja med raznimi manjšinskimi in migrantskimi mediji, vendar so udeleženci morali ugotoviti, da je razlika med ciljnim publikami navadno prevelika, da bi lahko prišlo do tesnejšega sodelovanja. Kar bi bilo vsekakor mogoče, je nekakšna borza informacij.

Na koncu seminarja se je Goran Novaković v imenu Integracijskega fonda zahvalil navzočim za sodelovanje ter izrazil upanje, da bo prišlo še večkrat do takih srečanj – morda v organizaciji drugih, finančno krepkejših institucij.

Jozi Wutte

ZAHTEVA po ustavnem določilu, ki naj zagotovi obstoj in razvoj v Avstriji živečih narodnih skupnosti, je dala pečat diskusiji, na katero je vabil Kub slovenskih študentk in študentov na Dunaju. Pred številnimi gosti je moderatorica in sodelavka ORF Trautl Brandstaller pozdravila zastopnico Zelene alternative mag. Terezijo Stoisic, vodjo inštituta Ludwig Boltzmann za človekove pravice dr. Hannesa Tretterja in predsednika Centra avstrijskih narodnosti dr. Marjana Pippa.

Diskutanti so si bili edini v zahtevi po novelizaciji zakona o narodnih skupnosti iz leta 1976, ki ne ustreza več današnjim po-

PODIJSKA DISKUSIJA V KSŠŠ NA DUNAJU

Enotnost v zahtevi po ustavnem določilu

trebam in ki je od vsega začetka »bil restriktiven, ker velja samo za Slovence na Koroškem in Hrvate na Gradiščanskem, izključuje pa druge kot npr. Madžare, Čehe, Slovake, Rome in Sinte ter predvideva 25-odstotno klavzulo za uveljavitev pravic iz tega zakona ...«, je ostro sodil dr. Pipp o dosednji zakonodaji. Sicer se ni jasno izrekel proti ustavnemu določilu, ki naj jamči za razvoj in obstoj narodnih skupnosti, vendar je bil skeptičen glede določil, ki so lahko le deklarativna.

Bolj optimistična je bila mag. Stoisiceva, ki je opazila novo vzdušje v državnem odnosu do manjšinskih pravic, saj se parlamentarne stranke zavzemajo za ustavno določilo. To pa ni le deklarativno, ampak tudi materialno: čas in histerija splošnega varčevanja ni prizadela manjšin in predvidenim izdatkom zanje (50 milijonov šilingov) ni oporekala nobena stranka. Jasno, da tiči za tem slaba vest zaradi dosedanjega ravnanja z manjšinami, a treba je priznati, da očitnih agresij proti manjšinam ni več

zaznati. Rezultati so kljub temu pomanjkljivi; ustavno določilo ne sme postati izjemna deklarativna izjava, tej morajo slediti pravni ukrepi na področju dvojezične vzgoje, topografije in elektronskih medijev. Poleg tega je treba poskrbeti za novo nastajajoče manjšine, ki so se v Avstriji naselile v zadnjih desetletjih. (migrantje in begunci ter že tretja generacija Turkov, Kurdov, Srbov, Bosancev, Poljakov itd.).

Na ta problem je opozoril tudi dr. Hans Tretter, ki je zahteval, da naj se mednarodne obvezne

konvencije iz Evropskega sveta in podobnih institucij povzdignejo v ustavnopravno veljavnost. Status novih manjšin naj se uredi po vzoru specifičnih pravic avtohtonih narodnih skupnosti.

Tretter je zlasti ugovarjal mnenju, ki ga je včasih slišati, da bi ustavno določilo pomenilo obsoletnost člena 7 državne pogodbe: ta dva da si ne nasprotujeta, temveč pogojujeta. Dolgotrajna diskusija je izzvenela v skupni zahtevi in podpori za uvedbo ustavnega določila, v kateri se republika Avstrija obvezuje za obstoj in razvoj narodnostnih skupnosti, ki so tu doma. O novelizaciji zakona o narodnih skupnostih se bo verjetno sklepalo letos jeseni. F. Z.

NAŠ NEKDANJI GLAVNI UREDNIK

Rado Janežič jih ima 70

NATANKO 40 let je Rado Janežič delal pri Slovenskem vestniku – od prvih začetkov dalje, zato je bil tako rekoč tedenski gost v slovenskih domovih in ga tako pozna velika večina koroških Slovencev. 5. maja bo praznoval svojo sedemdesetletnico, pa mu je bilo sitno, ko smo mu rekli, naj ob tej priložnosti pove spet kakšno za časopis. Prav tako skoraj točno je že deset let v pokoju.

Rojen je bil na Breznici pri Šentjakobu, na tistih legendarnih slovensko-koroških tleh, kjer je v neposredni bližini, v Svatnah, doma Miklova Zala, pa tudi veliki jezikoslovec Anton Janežič, ki je bil Radova »žlahta«. Od tam so doma idealisti, ki so svoje življenje posvetili narodni skupnosti, pa se jim zdi to tako samoumevno, da slavljenece pravi: »Kaj boste pisali, saj nisem nič posebnega!«

Kot dvajsetleten mladenič je odraščal v službo na Dunaj, kajti pred petdesetimi leti Slovenskega vestnika niso smeli izdajati na Koroškem. Izredno angažiran, razgledan politično in kulturno, je časopisu dal svoj nezamenljiv pečat in odločilno prispeval k podobi Vestnika kot stvarnega, angažiranega in tehtnega časopisa.

Rado, kako preživljate prosti čas, zdaj, ko ste že deset let v pokoju?

Kot pošten penzionist nimam nič prostega časa. Dneve mi izpolnjuje delo za Zvezo slovenskih izseljencev, kjer sem tajnik že 46 let. Poleg tega imam nekaj konjičkov, ki se jim rad posvečam: filatelija, zbiranje značk, silno rad berem, v največje veselje pa mi je sedem vnukov, ki že znajo poskrbeti, da človek ostane vitalen.

Ker ste bili dolga leta neposredno vpeti v narodnopolitično delovanje, bi bilo zanimivo slišati, kaj pravite o današnjem položaju manjšine ...

Moja ocena niha med politično katastrofo in tragikomedijo, če gledam, kaj se dogaja v Sloveniji. V mislih imam položaj bivših borcev, ki se morajo skorajda oproščati, da so se nekoč borili proti fašizmu. Ko da so zato zločinci. To me silno užalosti, razjezi in razkači.

Na Koroškem poznamo to dejstvo že dolgo ...

To se seveda pozna tudi pri nas na Koroškem. Vpliv, da sta si danes desnica in levica tako daleč narazen, prihaja iz Slovenije – začel se je zares takrat, ko se je Slovenija osamosvojila. Tudi po vojni je prišel razdor iz Slovenije; med vojno so bili koroški Slovenci enotno proti nacizmu, potem pa so sem prišli razni belogardisti in domobranci, ki so zastrupili vzdušje. Če govorimo o razdvojenosti, to ne pomeni, da bi morali biti vsi enega mnenja. Razdvojenost je takrat, ko ni več pogojevne baze in kulture v načelnih vprašanjih. Zdaj pa je desnica dobila veliko podporo v Sloveniji in zdaj propagira ena-

ko enoumje, kot je bilo po vojni – le da z obrnjenim predznakom. Še najhuje je bilo v obdobju Peterletove vlade.

Kako pa vidite odnose med večino in manjšino?

Res je zaznati znamenja izboljšanja, sicer brez konkretnih rezultatov, a vzdušje je vsekakor bolj strpno. Po drugi strani pa se zmanjšuje vpliv Heimatdiensta.

Kakšne želje pa imate za bodočnost?

Rad bi doživel 200 let – iz enega samega razloga: da bi lahko prebral vse tiste knjige, ki bi jih rad in ki sem jih zbral v teku let. Knjiga mi je bila skozi vse življenje največja dobrina in glavna slovenska šola.

Rado, sprejmite najlepše čestitke ...

Ah, kaj, rojstni dan ni nobena zasluga. Če pa že ima kdo zasluge, potem je to moja žena Ančka, ki je vedno tako lepo skrbela zame, da sem še kar zdrav in agilen.

Potem pa najlepše čestitke ob rojstnem dnevu vam, vaši ženi pa najlepšo zahvalo!

Sonja Wakounig

TRŽAŠKI SLOVENC

Sporočilo za tisk

SKGZ z zadovoljstvom jemlje na znanje, da je državni zbor republike Slovenije kot svoje delovno telo ustanovil komisijo za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Odločitev se zdi umestna, če upoštevamo, da temeljno politiko sodelovanja RS s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu določa prav državni zbor. Ocenjujemo, da je bilo s tem uresničeno eno bistvenih določil Resolucije o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah, ki jo je državni zbor soglasno odobril. Nedvomno bo imenovana komisija imela pomembno nalogo, da skupaj z državnimi in drugimi dejavniki RS in v sodelovanju z manjšinami spravi v življenje določila omenjene resolucije. Toliko bolj se zato zdijo neumestni pritiski, kar zadeva sestavo komisije, ki želijo v najbolj kritičnih trenutkih odvrniti pozornost in zmanjšati pomen vsestranskega razvijanja in urejanja odnosov med matico in manjšinami v zamejstvu, v okviru vse bolj prijateljskih odnosov in novih oblik sodelovanja s sosednjimi državami.

Slovenska kulturno gospodarska zveza (Trst, 24. aprila)

Pri letošnjem velikonočnem seminarju MENS na Madžarskem si bil izvoljen za podpredsednika in ti je tako pri drugem poskusu uspelo obnoviti tradicijo, da je to mesto v rokah HAK. Kaj te je motiviralo, da si kandidiral?

Bilo je tako, da smo se s Slovenci zmenili, da bomo poskušali spraviti nekoga iz slovenskega prostora v predsedstvo. Moja osebna motivacija je bila, da sem že vedno rad sodeloval v MENS z raznimi manjšinami iz vse Evrope. In to sodelovanje je vsekakor lažje, če sem član predsedstva.

Značaj MENS se je v zadnjih nekaj letih precej spremenil. Prej so obstajale še razne konference, bilo je resolucij na pretek, poskušalo se je delati politično. Tega danes skorajda ni več. Ali ni zanimanja, ali pa se zavestno poskuša izrinjati politične vsebine?

Mislím, da se to ne dogaja zavestno. Današnji mladini pač politika ni več tako pomembna. Kar opažamo pri nas, to velja za celotno Evropo.

Če je politika nepomembna, kje potem vidiš glavno nalogo te mednarodne manjšinske organizacije?

Pomembno se mi zdi spoznati mladince iz drugih evropskih manjšin, spoznati druge kulture. Gre za navezavo stikov in skupno uresničevanje skupnih ciljev.

POGOVOR S PODPREDSEDNIKOM MENS

Nemška dominanca je problem

Georg Čenar, podpredsednik Hrvatskega akademškega kluba na Dunaju, je postal na letošnjem velikonočnem seminarju na Madžarskem novi podpredsednik Mladine evropskih narodnih skupnosti (SV je poročal).

O njegovih pogledih na MENS se je z njim pogovarjal Joži Wutte.

V MENS opazimo vse večjo dominanco nemških manjšin, saj skorajda ni nobene članice, katere materin jezik ali pa vsaj drugi jezik ne bi bila nemščina. Tiste, ki so, pa se srečanj ne udeležujejo, tako da je pogovorni jezik skoraj izključno nemški. Kje je razlog tega in kaj namestite podvzeti, da bi naredili MENS atraktivno tudi za nenemške organizacije?

Lani smo govorili o širitvi MENS proti vzhodu in rezultat smo lahko videli le to: včlanile so se samo nemške organizacije. Je pač tako, da so bili letošnji gostitelji madžarski Nemci in da imajo ti več stikov z nemškimi manjšinami na vzhodu. Razen tega mnogi na vzhodu ne obvladajo niti nemščine niti angleščine in ne francoščine (doslejšnji uradni jeziki MENS, op. J. W.). Zato smo letos dosegli, da je bila na obnem zboru sprejeta

Georg Čenar

ruščina kot četrti uradni jezik. S tem smo odstranili jezikovno bariero za mnoge manjšine. In zdaj je treba delati na tem, da bodo prišle k srečanjem tudi druge manjšine.

Zanimivo je pa le, da so bili madžarski Nemci kot prvi gostitelji iz bivšega vzhodnega bloka

in predvsem njihov zastopnik v predsedstvu Stefan Segner vehementno proti uvedbi ruščine kot uradnega jezika.

To ne drži popolnoma, polovica delegatov madžarskih Nemcev je glasovala za ruščino. Kakšen je bil razlog, da so drugi nastopili proti, mi ni znano.

Drug problem z nekaterimi nemškimi manjšinami – konkretno mislim na Alzačane – je, da se jim očitajo desnoekstremne tendence. Ali obstaja nevarnost premika celotne politike MENS v desno?

Ta nevarnost je zelo majhna. Da so nekatere organizacije infiltrirane z desnimi ekstremisti, je druga stvar. Kar zadeva Alzačane, je treba povedati, da se ti seminarji že tri leta ne udeležujejo več.

To je seveda zelo lahka rešitev: čakati, da se sami poslovijo od

MENS. Toda ali obstaja kakršenkoli korektiv v pravilniku, s katerim se desnoekstremne tendence lahko preprečijo?

Teoretično zahtevajo statuti, da so članice demokratične in da se priznavajo k ciljem MENS. Potemtakem pravzaprav desnoekstremne organizacije ne morejo biti včlanjene. Prepričan sem, da se bo v MENS našla večina za izključitev vsake organizacije, kateri se lahko dokaže desnoekstremna vsebina njene politike.

Diskusija o desničarstvu Alzačanov obstaja že več let in predsedstvo je bilo na lanskem obnem zboru pozvano, naj preveri delovanje njihove organizacije. Dejansko se ni zgodilo nič. Ali ni to precejšnjam zamuda predsedstva?

Nočem kritizirati svojih predhodnikov, ker sem se premalo bavil z doslejšnjim dogajanjem.

Imam vtis, da ima MENS nasplošno težave pri odločanju o izključitvi članic. Nadaljnji primer so sudetski Nemci, ki po statutih že zdavnaj ne bi smeli biti več včlanjeni, saj ne delujejo na svojem avtohtonem področju, temveč v Münchnu. Letos ste spreminjali statute, ali ste mislili tudi na korektiv članstva?

Statute smo samo formalno prilagodili nizozemskemu zakonu, kjer je novi sedež MENS. V omenjeni točki ni bilo nobenih sprememb.

Hvala za pogovor!

Kulturne novice

Kljub temu, da letošnja vigred kar precej zamuja, pa se v naših društvih ne dajo. Po Bilčovsu, Kotmari vasi in še kje je prejšnjo soboto svoj **vigredni koncert izvedlo tudi Katoliško prosvetno društvo »Drava« iz Žvabeka**. Številnim obiskovalcem v gostilni Hafner so peli in igrali domači Oktet Suha, gostujoči moški pevski zbor žitarske »Trte«, Vogrški puabi in Pevsko-instrumentalna skupina Žvabek.

Koroški pisatelj Gert Jonke iz Celovca je preteklo nedeljo na Dunaju prejel literarno nagrado **Ericha Frieda** v višini 200.000 šiligov. Ilse Aichinger, lanska dobitnica te nagrade, je nagrajenca označila kot pisatelja, ki se ne podreja časovnim trendom.

Že tradicionalnega **vigrednega praznika ljudske šole v Mohorjevi** so se poleg ravnateljice Marice Hartman, učiteljskega osebja, staršev in otrok udeležili tudi številni častni gostje. Med njimi: celovski župan Harald Scheucher s soprogo, veleposlanik Zdravko Inzko z družino, zastopnik dež. šolskega sveta Werner Glas, konzul RS Aton Novak in drugi. Po pozdravnih besedah Vere Wutti-Inzko in Eve Liegl, ki sta opozorili na pomen te šolske ustanove za mirno sožitje v deželi, je sledil družabni del prireditve. Za dobro razpoloženje je z lepimi melodijami poskrbel Duo Peugeot; na sporedu uspelega večera pa so bili še ameriška dražba slik domačih umetnikov, tombola in polnočni vložek.

Veliko mladine se je zbralo na letošnjem koncertnem večeru dijakov dvojezične TAK v mladinskem centru »Mozarthof«. Glasbeni večer so oblikovali skupine »Sinnlos« z dvojezične TAK (slika zgoraj), »Subsonic« iz Velikovca in »Calvaria« iz Slovenj Gradca. Mladinske skupine so predstavile lastne skladbe in komade znanih rock in pop skupin. Ob glasbi se je srečevala in spoznavala celovška mladina, priložnost pa je bila seveda tudi za ples. M. Š.

Florjan Lipuš jih bo šestdeset

Prihodnjo nedeljo bo šestdeset let dopolnil koroški pisatelj **Florjan Lipuš**. Rodil se je 4. maja 1937 v Lobniku pri Železni Kapli. Ljudsko šolo je obiskal v domačem kraju, leta 1958 je maturiral na gimnaziji na Plešivcu (Tanzenberg) in še istega leta stopil v celovško bogoslužje, iz katerega je leta 1962 izstopil. Nato je opravljal različne poklice, l. 1966 pa je končal celovško učiteljsko. Najprej je bil učitelj v Lepeni, od l. 1985 dalje pa poučuje v Šentlipšu pri Žitari vasi. Leta

1960 je bil med ustanovitelji koroške literarne revije **MLADJE** in do l. 1981 njen glavni urednik. Od leta 1985 dalje je dopisni član SAZU (Slovenska akademija znanosti in umetnosti) v Ljubljani.

Knjižne izdaje: Črtice mimogrede, Zmote dijaka Tjaža (v nemškem in francoskem prevodu), Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Prošnji dan, Srčne pege in roman Stesnitev.

K življenjskemu jubileju mu iskreno čestitamo!

LJUBLJANA

Jakopičeva nagrada V. Omanu

Letošnjo nagrado Riharda Jakopiča, najvišjo slovensko nagrado na področju likovne umetnosti, je kot prvi neslovenski državljani dobil koroški akademski slikar **Valentin Oman**. Podelili so mu jo skupaj Galerija Riharda Jakopiča, Moderna galerija in Društvo slovenskih likovnih umetnikov.

Oman namerava v letošnjem letu razstavljati na Koroškem (tri

razstave), v New Yorku, na Nizozemskem in v Rimu. V Istri bo sodeloval pri slikarski koloniji. Zdaj živi na Dunaju, ima pa tudi atelje na Koroškem. Zagotovo je med danes najbolj znanimi slikarji v Avstriji in Evropi.

Njegova dela si lahko ogledate tudi v poslopju Mohorjeve, poslikal je na primer cerkev na Plešivcu in v Šentjakobu.

Nagrajencu iskreno čestitamo!

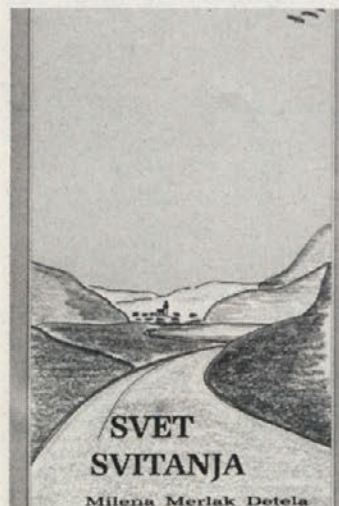
ELERJEVA EDICIJA MOHORJEVE

»Svet svitanja« Milene Merlakove

PREJŠNJI teden je Mohorjeva založba v Celovcu predstavila tri nove izdaje, in sicer v slovenskem jeziku pesniško zbirko Milene Merlak-Detela »Svet svitanja«, dvojezično izdajo njenega moža Leva Kocbekovo berilo/Kocbeks Lesebuch in Jožeta Hlepša Christliche Philosophie der Slowenen v samo nemškem jeziku.

V politično-literarnem smislu sta zelo zanimivi predvsem prvi dve. Kocbek je zagotovo neizčrpen vir za vse vrste sedaj še vedno aktualnih ideologij. Tako raztrganega literata, kulturnika in revolucionarja v Sloveniji skorajda ne najdeš. Vsi črpajo iz njega, povečini pa s fragmenti iz njegovih tekstov dokazujejo, kako prav imajo in kako jih je že tedaj potrjeval veliki Kocbek. Ob prebiranju in pregledovanju Detelove izdaje ponovno dobiš ta občutek. Najbolje bi ga bilo (Kocbeka namreč) obvarovati tako, da bi za

daljši čas prepovedali uporabljati njegove tekste in ime v politično-literarne namene.

Nekako v ta koš bi lahko uvrstili tudi zbirko »Svet svitanja« Milene Merlak-Detela. Prav škoda, da je že v spremnih besedah zapisano, da je po študiju primerjalne književnosti in

psihologije v Ljubljani »politični režim čedalje bolj občutila kot breme za svojo ustvarjalnost in dostojanstvo osebnosti, zato je s svojim poznejšim možem Levom Detelo emigrirala v Avstrijo«. V deželo svobode torej, v deželo, kjer se Slovencem cedita med in mleko! V deželo večumja – moderno povedano. Kakor za koga!

Stalnica Milene Merlak-Detela je namreč, kakor je zapisal Denis Poniž, izjemen posluh za sočloveka, vpetega v čas in prostor svojega bivanja, njena lirika, ki z enako izpovedno močjo sledi čustvenim kot miselnim obratom v človeškem življenju, se nenehno dotika temeljnih vprašanj, med njimi predvsem osrednjega: Kdo sem?

Brez poudarka na nekakšnem disidentstvu bi imela njena poezija nedvomno večjo literarno vrednost. Tisto, ki si jo dejansko zasluži. **Jože Rovšek**

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE RITTER

Fabio Mauri – Male e bellezza / Zlo in lepota

TO BO verjetno tudi edina razstava v likovnem razstavišču Ritter ob Velikovski cesti, ki jo v tem letu organizira deželna galerija.

Italijan **Fabio Mauri** je umetnik mednarodnega slovesa, kar trikrat je sodeloval na Biennali v Benedkah, razstavljal je v Londonu, Moskvi, St. Petersburgu, Montrealu, Buenos Airesu, Tokiu itd. Toda šele pred kratkim mu je bila posvečena obsežna retrospektiva v večnem Rimu.

Mauri se je rodil leta 1926 v Rimu. Oče je bil med drugim založnik v Milanu, kjer je Italijanom kot prvi približal komik strip »Mickey Mouse«, kar je močno vplivalo na mladega Maurija. Leta 1938 se je družina preselila v Bologno, kjer je spoznal Piera Paula Pasolinija. Z njim je v letih 1942/43 ustanovil literarno umetno revijo »Il Setaccio«. V starosti 14 let

je obiskoval simpozij na temo fašizem in nacionalsocializem. To doživetje je pozneje postalo osnova za njegovo performance predstavo »Che cosa è il fascismo«. Krstna predstava je bila leta 1971 v Rimu. Predstave so bile še v Benedkah, New Yorku in Rimu. Preteklo sredo pa je bila ta performance ob otvoritvi njegove razstave prvič predstavljena v nemškem jezikovnem prostoru.

Mauri se je z umetniškim delom začel ukvarjati v petdesetih letih. V središču njegove pozornosti je bila in je jezikovna-semiološka analiza pojemske implikacije družbe, ki jo obvladajo sredstva masovnega obveščanja.

V likovnem razstavišču Ritter je predstavljeno »ideološko delo« iz sedemdesetih let. Predmet umetnosti ni politika, temveč ideologija. »Male e bellezza« išče signale v estetiziranju

zla, v prisotnosti prostora njegovega delovanja.

Telesni kult je kulminiral v malograhah NS-herojev in danes živi v fitness obrti, kozmetični industriji in kozmetični kirurgiji. Vulgarna filozofija čistosti se uveljavlja v cvetoči gospodinjstveni mehaniki in kemiji. Njen tehnični višek je dosežen v trenutno profitni genski manipulaciji. Razstavni elementi, inštalacije in delovne skupine se ukvarjajo, ponazorjajo še naslednje tematske sklope: sredstva propagande, dnevni fašizem, estetiziranje zla, izvajanje duševnega in telesnega pritiska, genocid, uprizoritev oblasti in njenih mehanizmov.

Razstava velikega italijanskega umetnika je na ogled do 30. junija, od ponedeljka do petka od 11. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure.

M. Š.

DJEKŠE

Vigredni koncert na jezikovni meji

MED stalnice slovenskega kulturnega utripa »tam čez Dravo« sodi vsakoletni vigredni koncert na Djekšah, ki ga prireja velikovško prosvetno društvo »Lipa«. Minulo nedeljo so tam v ljudski šoli poleg društvenega mešanega zbora nastopili še instrumentalisti slovenske gimnazije v Celovcu pod vodstvom mag. Romana Verdela. Povod temu sodelovanju med gimnazijo in »Lipo« sta dve obletnici: 90 let velikovskega društva in 40 let Zvezne gimnazije za Slovence. Zategadelj so se na gimnaziji odločili, da se letos pobratijo s tremi društvi.

Koncert na Djekšah je potekal prijetno in sproščeno, številni obiski pa je potrdil, da je

»žeja« po slovenskih prireditvah na severni jezikovni meji precejšnja. Med poslušalci je bil tudi župan Polebnig. Predsednica »Lipe« mag. Zalka Ku-

chling se je prav posebej zahvalila ravnateljici šole Romi Dovjak za sodelovanje in možnost uporabe šolskih prostorov v prosvetne namene.

Instrumentalisti slovenske gimnazije

Prav lepo jih je bilo videti in poslušati: Mladinski-otroški pevski zbor iz Galicije

Sproščene kotmirske pevce zdaj vodita Joško Pack in Danica Hanuna-Čertov

PRETEKLO nedeljo je Krščanska kulturna zveza spet izvedla zdaj že tradicionalni koncert otroških in mladinskih pevskih zborov in skupin. Tokrat v sodelovanju Slovenskega prosvetnega društva »Jepa-Baško jezero« in Mladinske skupine v Ledincah. Ta množična prireditev je v dvorano kulturnega doma v Ledincah privedla obilno množico ljubiteljev petja, med njo pa je bilo seveda največ sorodnikov nastopajoče mladine. Programski list je napovedoval, da bomo, preden se bo na oder zvrstilo in svoj program odpelo kar dva-

SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV

Množična pesem pomladi

najst zborov in skupin, sedeli dobre dve uri.

Mladina seveda nastopa rada in tega smo lahko veseli. Naloga organizatorja pa bi bila, da jo v njeni potrebi po priznanju bolj izpostavi, da se torej ne izgubi v množici bolj ali manj pridnih pojočih otrok. Iz tega razmišljanja sledi torej misel: toliko otroških in mladinskih skupin zadostuje za najmanj tri koncerte. Regionalne seveda.

Povezanost pojoče mladine pa bi lahko dosegli s povabilom nekaterih oddaljenih zborov in skupin, npr. loških tamburašev v Vogrče, Mlade Podjune na Brnco, Radišarov v Šentjakob. Sicer pa se ob današnjih komunikacijah povsod, razen pri koroških Slovencih, že brišejo meje. Tudi slovenska gimnazija jih ne utegne preseči, zato šolarjam zaradi »jezikovnih narčnih posebnosti« dopušča za

lase privlečeni »esperanto« – nemški pogovorni jezik. To naj bo rečeno samo mimogrede!

V Ledincah je torej nastopilo kar dvanajst otroških, mladinskih in drugačevrstnih zborov in skupin. Ne da bi koga ali katero zapostavljali – večina jih je že znanih in uveljavljenih – moramo seveda izpostaviti tiste, ki so se porodili v zadnjih letih. Med temi pa so Mladinski-otroški zbor »Anabilis« iz

Galicije, ki je nastal ob velikem prizadevanju Mire Blažej ob pomoči Sonje Verdel, in pa Otroški zbor SPD »Gorjanci« iz Kotmare vasi pod novim vodstvom Danice Hanuna-Čertov in Jožka Packa.

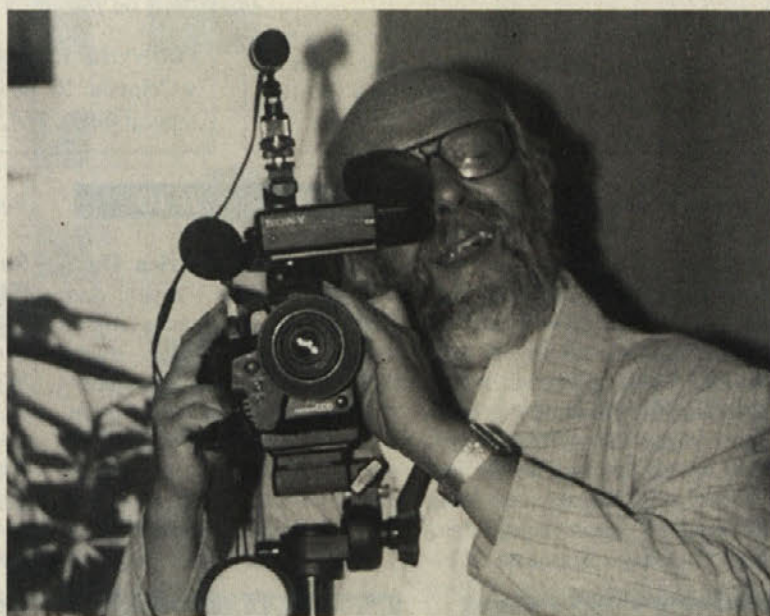
Koncert je na prijeten, nekonvencionalen način povezoval Niko Kupper, v pomoč in popestritev pa mu je bila tudi gospenica Evgen.

Petja je bilo veliko, otroci pojejo radi, nekateri mladinci tudi, mentorji in zborovodje so prizadevni, vsi skupaj pa v svoji vigredi obetajo tudi bogato poletje. **Jože Rovšek**

DA, TAKEGA, kot je na sliki desno, smo poznali. »Našega profesorja«, kakor mi je dejala Kapova mama iz Zgornjih Žamanj. Tako so rekli Manfredu Pratschu, našemu velikemu prijatelju. Spomnimo se ga zaradi vsakoletnega bivanja pri Kapu, pa ne le zato, ker bi nosil cvenke na Koroško, predvsem zaradi njegovega odnosa do slovenske kulture. To je spremljal s svojo kamero, jo dokumentiral in jo spet na posnetkih vračal med nas. Koliko kilometrov traku je porabil zanj, ne bomo ugotovili nikdar, kajti ni nam izstavljal računov. To je bilo zanj nekaj povsem samoumevnega, to je bil njegov prispevek naši kulturi in njeni uveljavitvi.

UMRL MANFRED PRATSCH

Izgubili smo prijatelja

Zdaj tega moža ni več. Umrli je. Nenadoma. Še prej se je spet najavil, da bo dopust preživel pri Kapu v Zgornjih Žamanjah. Kakor že preko trideset let.

Vsakoletna kresovanja društva Vinko Poljanec, gledališke predstave na prostem – Velika puntarija, Miklova Zala, Buge vaz primi – obletnice, nastope, vse to je posnel s svojo kamero. Nikoli ni motil. Skoraj neopazno se je gibal med nami, za vsakogar je imel toplo besedo in nasme, bil je širok in razumevajoč.

Ko je pred več kot tremi desetletji prvič prišel letovat, tedaj še kot študent v šotoru ob

jezeru, se je začel zanimati za slovensko kulturo in vseč mu je bilo, kako naš narod preko nje skrbi za svoj obstoj. Vključil se je s kamero. Nam, ki smo ga doživljali, je vlival poguma, v njem smo videli drugačen obraz nemško govorečega sveta, obraz naklonjenosti, katerega smo na Koroškem tako pogrešali.

V torek so se nekateri njegovi prijatelji odpeljali na pogreb v Horn v Nižjo Avstrijo. Boletče je slovo od častnega člana društva »Vinko Poljanec«, boletče predvsem zaradi njegovega iskrenega prijateljstva do nas vseh.

J. R.

CLUB TRE POPOLI

Razstava »Pot v realnost«

Pod okriljem Cluba tre popoli razstavlja devet umetnikov iz Furlanije-Juljske krajine svoja dela v celovški mestni hiši z namenom širšega prikaza svoje ustvarjalnosti. Iz njihovih vrst je tudi mojster Enzo Furlani, izkušen in sezibilen slikar, ki je tudi umetniški vodja razstavlja-joče skupine. Posebne omembe vreden je slikarski veteran in salezijanski pater Viktor Godnič, ki je bil v mladih letih znan profesionalen nogometaš in ki danes v svojih slikah z močno simboliko upodablja večnost človeške duše.

GLASBENI VEČER NA DUNAJU

Viva la musica !

Prejšnji četrtek je bil Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju prizorišče posebnega kulturnega dogodka. Pod pretvezo, da bi predstavili del glasbene dejavnosti slovenskih študentk in študentov na Dunaju, se je Zbor KSSŠ/D v okviru glasbenega večera prvič predstavil javnosti. S tem ima Dunaj po Moškem zboru Dunajskega krožka spet svoj slovenski zbor. Tokrat je mešan in vodi ga gospa Anja Kapun. Zbor KSSŠ/D je naštudiral sicer kratek, vendar pisan spored s pesmimi iz raznih obdobij v štirih jezikih. Začetna živčnost mladih pevk in pevcev je kaj kmalu poglela in v drugem delu svojega nastopa je zbor s »Ptičjo

svatbo« prepričal tudi zadnje skeptike o tem, da je od njega pričakovati še marsikatero pevsko presenečenje. Ljubitelji glasbe so čestitali zboru k uspelemu prvemu nastopu z zaslužnim aplavzom.

Srednji del sporeda je bil posvečen instrumentalni glasbi. Mlada kitaristka Ksenija Bizjak je zaigrala tri komade angleškega renesančnega skladatelja Johna Dowlanda. Lev Papis in Jure Puckl pa sta dokazala, da ne samo obvladata svoj instrument, namreč saksofon, ampak da jima je v krvi tudi obilo humorja.

Po stari šegi je glasbeni večer izzvenel ob klepetu in pijači v klubijski kavarni. **A. L.**

na, Pietro Missio iz Tržiča, Loris Toffolo iz Ronk in Clara Zimolo iz Starancana.

Kakor je razvidno iz naslova razstave, se slikarska pot deuterice razvija v razne smeri realnosti, vendar se različne, a sorodne čutnosti srečajo in prepletajo v vsebinah, ki so bliže lastni duševnosti.

Globok čut vzajemnosti in želja po skupnih doživetjih predstavljajo moč te skupine. Zares lahko trdim, da sem bila prijetno »okužena« s to harmonijo.

Razstava bo odprta še do petka, 2. maja 1997, vsak dan od 10. do 13. ure ter od 16. do 19. ure. **Milka Hudobnik**

PRIREDITVE

PETEK, 2. 5.

- CELOVEC, Pavličeva 5-7 – Zveza Bank
18.00 Redni občni zbor Zveze Bank
TINJE, v domu
19.00 Večeri slovenščine; vodi dr. Miha Vrbinc
SVEČE, v stari lj. šoli – KKZ, inštitut U. Jarnik, SPD »Kočna«
20.00 »Oblačilna kultura v Rožu«, otvoritev razstave

SOBOTA, 3. 5.

- TINJE, v domu
10.00 (do 17. ure) Srečanje dvojezičnih družin
RIKARJA VAS, pri Mohoriču – Društvo upokoencev Podjuna
11.30 Redni občni zbor in srečanje ob materinskem dnevu
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
11.30 Premiera senčne igre »Vsiljenka«
ROŽEK, v ljudski šoli – KD »Peter Markovič«
20.00 Musical Highlights, melodije iz Cats, Grease, Elisabeth, West side Story, Jesus Christ Superstar, Fantom opere, ...
OBIRSKO, pri Kovaču – SPD »Valentin Polanšek«
20.00 Redni občni zbor društva. Predvajanje filma o potovanju kvinteta bratov Smrtnik v Ameriki

NEDELJA, 4. 5.

- BISTRICA NA ZILJI, v kulturni dvorani – SPD »Zila«
20.00 T. Partljič: »O, ne, ščuke pa ne«; gostuje gledališka skupina SPD »Bilka« iz Bilčova

PONEDELJEK, 5. 5.

- TINJE, v domu
20.00 Predstavitve knjige »Ziljske freske«; avtorica Breda Vilhar

TOREK, 6. 5.

- TINJE, v domu – KKZ, SKD »Lipa«
19.30 Koncert »Harfa – violina – klarinet« (Pavla Uršič-Kunej, Slavko Goričar in Vera Belič)

SREDA, 7. 5.

- DUNAJ, klub Concordia, Bankgasse 8 – Mohorjeva
11.00 Predstavitve knjige B. K. Steinerja »Koroška. Domovinska knjiga. Podzemeljska srečanja.«

ČETRTEK, 8. 5.

- PLIBERK, pred Zadrugo – Katoliška otroška. mladina, VOX
10.30 Zbiranje pred Zadrugo, ob. 11. uri maša, ob 13.30 spored
OBIRSKO, pri Kovaču – SPD »Valentin Polanšek«
19.30 Materinska proslava; nastopajo mladinska skupina z Obirskega, MoPZ »Valentin Polanšek«, Kvartet bratov Smrtnik, Pegrin trio
VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče
19.30 Koncert (Oktet Suha, VOX, Nomos, otr. zbor iz Vogrč)
ŽITARA VAS, v KUMST – SPD »Trta«
20.00 Predstavitve zgoščenke (CD) mešanega pevskega zbora »Trta«

SOBOTA, 10. 5.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
16.00 Materinska proslava; nastopajo otroški zbor, učenci Glasbene šole, otroški zbor z Bleda, solist Bojan Kuhar
CELOVEC, v Domu glasbe – ZG in ZRG za Slovence
20.00 Slavnostna akademija ob 40-letnici šole
ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – SPD Šentjanž
20.00 »Večer domačih umetnikov 2. Umetniki iz Šentjanža in okolice se predstavljajo

SREDA, 14. 5.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
20.00 Premiera F. S. Finžgar »Divji lovec«; režija Bogomir Veras, igrajo domači igralci

ČETRTEK, 15. 5.

- CELOVEC, občinski center Šentrupert – KKZ
10.45 S. Makarovič: »Pekarna Mišmaš« (lutkovno gledališče Maribor)

SOBOTA, 17. 5.

- ŠKOCJAN, v kult. dvorani Kassl
20.00 V. Grobovšek: »Kaj se skriva za velikim trebuchom?« Premiera mladinske gled. skupine KD Škocjan. Režija Peter Militarov.

PETEK, 23. 5.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
20.00 »Plešasta pevka, delirij v dvoje« (Eugene Ionesco). Gostuje Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica

SREDA, 28. 5.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
19.30 »Kam bomo šli po spomine«; predstavitve filma o kulturnem delu pri Cingelcu, nato KONCERT ženskega kvarteta in komornega zbora »Borovlje«

PETEK, 13. 6.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Koncert »Vom Shtetl in die Ungewißheit«. Igrajo: 10 Saiten 1 Bogen

Kmečka izobraževalna skupnost

KIS

vabi na predavanje

»Pridobivanje – kakovostnih travnih silaž«

- pravila in tehnike siliranja
- preprečevanje napačnega vrenja
- posebnosti silaž v balah
- ocenjevanje kakovosti silaž

v sredo, 7. maja 1997,
ob 19.30 v gostilni Šeher
v Velinji vasi

Referent dr. Karl Buchgraber,
vodja oddelka za travništvo –
zvezni zavod za kmetijstvo na
Štajerskem. Prispevek 50 šil.

Ekskurzija
v Mostviertel

v petek in soboto,
16. in 17. maja 1997
Odhod v petek, 16. 5. ob 6.30
iz Borovelj (v smeri Beljak);
vrnitev v soboto, 17. 5. zvečer.
Stroški: 850.– šil. (brez kosila)

PRIJAVE NAJKASNEJE DO
ponedeljka, 12. maja, pri KIS,
Paulitschgasse 9, 9020 Celovec,
telefon 0463 / 54 8 64.

Šolska skupnost na zvezni gimnaziji
in zvezni realni gimnaziji za Slovence

vabi na

slavnostno akademijo
ob 40-letnici
ustanovitve šole

v soboto, 10. maja 1997, ob 20. uri
v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu

V filmu, sliki, plesu, pesmi, glasbi in besedi bi radi
skupno z vami izmerili včerajšnji, današnji in jutrišnji
dan te najpomembnejše šolske ustanove koroških
Slovencev.

Apolonija Šmavcer iz Štebna pri
Globasnici – rojstni dan; Bredica
Sadolšek z Obirskega – okroglo
obletnico; Toni Miksche iz Ho-
diš – rojstni dan; Mici Schelland-
er iz Pograda – 50. rojstni dan;
Stanko Vavti iz Šmihela – roj-
stni dan; Florjan Dlopst iz Pod-
gore – rojstni dan; Sabine Egger
– 20. rojstni dan; Marija Mečina
z Otoka – 70. rojstni dan; Mici
Ettinger z Žoprač – rojstni dan;
Karl Samonig z Marije na Zilji –

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 1. 5.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten
18.00 Puebi, vsedmo se ...

PETEK, 2. 5.
18.10 Kulturna obzorja.

SOBOTA, 3. 5.
18.10 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca:

NEDELJA, 4. 5.
6.08 Guten Morgen, Kärnten!
/ Duhovna misel
(H. Kelich).

18.00 6 x 6.
PONEDELJEK, 5. 5.
18.00 Kratek stik.

TOREK, 6. 5.
18.10 Otroška oddaja.

SREDA, 7. 5.
18.10 Glasbena mavrica.
21.04 Večerna.

»Doživeti kmetijo«

S tem geslom bo

v soboto, 3. maja 1997,

v vseh okrajnih mestih Koroške
kmečka mladina predstavila
podeželje. Cilj te akcije, ki po-
teka prvič, je mestnemu prebi-
valstvu približati delo in način
življenja na kmetiji oziroma
podeželju. Te prireditve naj bi
služile tudi premagovanju med-
sebojnih predsodkov in poživit-
vi mesta.

V Celovcu
na Novem trgu

bo na sporedu predstavitev in
prodaja bio-izdelkov, mesnih
izdelkov, živalski vrtec, peka
kruha, jahanje, modna revija,
plesni nastopi, srečolov in dru-
go. Mladina hoče s temi akcija-
mi opozoriti na pomen pode-
želja kot kulturnega in rekreacij-
skega prostor za številne mešča-
ne, turiste in domačine. M. Š.

GLASBENA ŠOLA VABI NA DVA KONCERTA

- v sredo, 7. maja 1997, ob 19. uri v farni dvorani v Pliberku.
Nastopali bodo učenci Glasbene šole Slovenj Gradec
in Glasbene šole na Koroškem;

- v četrtek, 8. maja 1997, ob 19. uri v kulturnem domu Bistrica
na Zilji: javni nastop učencev Glasbene šole in materinska
proslava (prireditelja SPD »Zila« in GS)

OPOZORILO: vpisovanje novih učencev za šolsko leto 1997/98
bo že meseca maja, in sicer od ponedeljka, 26., do srede, 28. 5.
1997! Točen razpored bo še objavljen.

JEZIKOVNE POČITNICE
ZA MLADE OD 10. DO 16. LETA

»Igraje se učiti slovenščino
v Novem mestu na Dolenjskem,
odkoder izvirajo slovenska književnost,
kultura in samobitnost«

KRAJ: Novo mesto, osnovna šola GRM
ČAS: od 29. junija do 19. julija 1997

PRIJAVE SPREJEMA Krščanska kulturna zveza
v Celovcu, 10. Oktoberstraße 25,
telefon 0463/51 62 43, faks 0463/50 23 79.

PRAZNUJEJO

70. rojstni dan; Marica Hart-
man iz Celovca – rojstni dan;
Roza Stefitz iz Lovank – rojstni
dan; Ana Hašej iz Kokij – rojstni
dan; Zofija Sadjak iz Podjune –
rojstni dan; Marija Polzer iz Ve-
sel – rojstni dan; Veronika Gre-
gorič iz Male vasi – 25. rojstni
dan; Apolonija Trehtar z Doba
– 75. rojstni dan; Hanzi Mlečnik
s Kota v Selah – 30. rojstni dan;

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 4. 5.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 5. 5.
1.30 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I 40 let Zvezne gimnazije za
Slovence v Celovcu.
9. maja 1957 je minister za
prosveto dr. Heinrich Drim-
mel podpisal dekret št.
43.833-21/57, s katerim se
je »uradno« rodila sloven-
ska gimnazija. Polnih osem-
najst let je bilo nato treba
čakati na lastno poslopje. V
šolskem letu 1962/63 je slo-
vensko gimnazijo zapustilo
prvih 17 maturantov, v šti-
ridesetih letih okoli 1300.
Slovenska gimnazija pra-
znuje svoj 40. rojstni dan.
»Dober dan, Koroška« bo v
nedeljo, 4. maja 1997, v
znamenju te obletnice.

Peter in Pavli Stern iz Stare vasi
– rojstni dan; Ana Kassl iz
Štriholč – osebni praznik; Flori
Smrtnik z Obirskega – 66. roj-
stni dan; Sonja Woschnak iz
Borovelj – rojstni dan; Antonija
Wieser iz Slovenjga Plajberka –
rojstni dan; Wieser Peter iz Ce-
lovca – rojstni dan; Koschat
Ančka iz Podgorij – jubilejno
obletnico; Monika Gasser iz Bil-
čova – rojstni dan; Metka Wa-
kounig iz Borovelj – rojstni dan.

SLOVENSKI
VESTNIK

UREDNIŠTVO
Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.
USMERJENOST LISTA seštevek
mnenj izdajatelja in urednikov s
posebnim poudarkom na narodno-
političnem interesu.
UREDNIKI Glavna urednica Sonja
Wakounig; uredniki Jože Rovšek,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj
IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

UTRINKI S POTI PO BOSNI

Je vojne v Bosni res že konec?

VČETRTEK, 17. aprila, se je v Sarajevo odpeljala delegacija celovških gimnazij na čelu z namestnikom deželnega glavarja Michaelom Ausserwinklerjem. Tamkajšnjim šolam so peljali šolsko pohištvo, računalnike, zdravila in igrače.

Ljudska šola Mohorjeve družbe pripravlja skupaj z osnovno šolo Kulin Ban v Visokem (mesto v srednji Bosni, ob pritoku reke Fojnice v reko Bosno, pribl. 30 km severno od Sarajeva) projekt »Sarajevo – pišemo za mir«, zato sem se kot vodja tega projekta udeležil potovanja tudi jaz. Otroci obeh šol bodo izdali knjigo z naslovom Mirni svet, ki bo predvidoma izšla letos jeseni v štirih jezikih (slovenski, nemški, hrvaški in srbski). Na tem obisku sem jim hotel izročiti spremno pismo in »zastavo miru«, ki so jo izdelali učenci mojega razreda. Obenem sem jim hotel podariti tudi žoge za košarko, za katere so najbolj prosili. Ker je

Veseli bosanskih otrok ob darilih je bilo ganljivo

bila šola zaradi muslimanskega praznika zaprta, se z njimi žal nisem srečal, a iz Bosne se

vračam s spoznanjem, kaj pravzaprav pomeni živeti v miru.

Potovali smo z avtobusom in na hrvaško-bosanski meji nas je pričakalo avstrijsko oboroženo vojaško spremstvo (sfor). Čeprav nam je bilo spremstvo dodeljeno v zaščito, sem imel zaradi prisotnosti oboroženih vojakov v avtobusu občutek nelagodnosti, utesnenosti in nadzora. Ko so nam na kratkih postankih prepovedali stopiti s ceste zaradi min, oddaljevati se od avtobusa, sem se začel zavedati, da v Bosni še ne moremo govoriti o miru, ampak le o strogo nadzorovanem prostoru.

Zgodaj zjutraj smo prišli v avstrijski vojaški tabor, kjer nas je major pozdravil z repetiranjem pištole in ta pozdrav me je kljub 12-urni nočni vožnji in

(pre)zgodnji jutranji uri dokončno postavil na bosanska tla. Vedel sem, da sem potnik. Na obisku. Neoborožen. Z darili. Z dobrimi nameni. Najbolj pa sem se zavedal, da sem najprej in predvsem nekdo pod nadzorom.

Ko smo se pozneje bližali Sarajevu, je bil moj pogled uprt v ruševine, ki so bile nekoč mesta, vasi, hiše, železniške proge, mostovi ... Vse te ruševine so dajale razumeti samo eno besedo: vojna.

Šola, kjer smo predali šolske klope in stole, je bila mrzla, kajti v Sarajevu že dolgo primanjkuje kurjave, vendar sem bolj kot to začutil toplino in veselje tamkajšnjih ljudi, ko so sprejemali darila. Kot bi jim podarili novo šolo. Mogoče so bili ve-

seli že tega, da vemo zanje. Je to z naše strani res dovolj?

Drug postanek – dom za zapuščene otroke. Podarili smo igrače otrokom, ki so v vojni izgubili starše ali pa jih ti nočejo več imeti ob sebi. Zdi se, da so se vse človeške vrednote spremenile in da se morajo ljudje po petih letih vojne spet naučiti imeti se radi. Je vojna torej že končana? V ljudeh, v njihovem odnosu do drugih, do najbližjih? Koliko časa bodo v njih ostali strah, sovraštvo in jeza? Bodo ti otroci kdaj spoznali, kaj pomeni, če jih ima kdo rad?

In ko se pogled v Sarajevu upira v tla, ki so označena z rdečo barvo, in ko izveš, da vsako znamenje pomeni človeško življenje, ki je tam ugasnilo, in ko vidiš, da ljudje teh znamenj sploh nočejo ali ne želijo več videti, se spet sprašuješ – je vojna v ljudeh že končana? Sprašuješ se: zakaj? Vsi »pametni politiki« imajo odgovore, nimajo pa jih tisoči, ki jim je odvzeto vse, nimajo jih otroci, ki so naenkrat ostali čisto sami. Človeka ne prizadene le to, da je teh otrok in usod tako mnogo, da si zapomniš le najbolj strašne, da je ruševin toliko, da si postajajo podobne, da torej mesta nimajo več imen, da mrtvih ne štejejo. Človeka prizadene dejstvo, da je vojna trajala toliko časa, da smo se je kar navadili, ko smo jo gledali od daleč, po televiziji.

Morda je najbolj strašno to, da smo si na poti domov rekli: Hvala bogu, da smo opravili in se vračamo na varno.

Smo res opravili?

Martin Moschitz

66 KRIZANKA Sonja Wakounig										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13		14			
15				16						
17			18				19			
20				21			22			
	23		24			25				26
27	28								29	
30					31		32	33		
34						35				
			36	37						38
39		40				41		42		
43						44				
				45						

VODORAVNO: 1. kdor lovi divjad 6. izdelovalec strelnega orožja 12. hkrati, ob istem času 14. rastlina ovijalka v pragozdovih 15. cima, poganjek 16. velike afriške živali, ki so ogrožene zaradi prekomernega lova 17. lepo vedenje 19. kmečko orodje z ostrimi konicami (za nakladanje) 20. moški suknjič 21. pijača starih Slovanov 22. velika afriška reka 23. največja ujeda naših krajev 25. 24 ur 27. istrsko obmorsko letoviško mesto 29. italijanski spolnik 30. vrsta tropskega lesa 31. grška boginja lova 34. temno pecivo iz medenega testa 35. angleški pesnik (Thomas Stearns ...) 36. glasbilo iz dveh delov, podobnim krožnikom 38. kemijski znak za nikelj 39. rojstni kraj Alojza Gradnika v Goriških Brdih 41. narečni naziv za lovca 43. sredozemska rastlina 44. ime avstrijskega

biologa Festetitsa 45. življenjska tekočina

Navpično: 1. vrsta loka, samostrel 2. obrežje 3. večje mesto na Koroškem, (»plebiscitno«) 4. glavni števnik 5. vrednost predmeta, izražena v denarju 7. lovski plen 8. ena od razsežnosti 9. surovina za porcelan, vrsta gline 10. nadzemjsko bitje s krili 11. kratica italijanske radiotelevizije 13. kemijski znak za molibden 18. prebivalec Korinta 21. obrat za pridobivanje olja 24. glavni števnik 25. puščavski sadeži 26. skrbnik črede, črednik 28. okrasek na ovratni verižici 29. ameriški glasbenik (Hampton) 32. privrženec antične šole (Elea) 33. osebni zaimek (1. skl. množ.) 37. okrajšava za »internacionalno« 39. rdeča poljska cvetlica 40. darilo 42. vrsta strupene kače

ANDREJ KOKOT je pesnik, ki ga pravzaprav ni treba posebej predstavljati. Eden najbolj plodovitih literarnih ustvarjalcev na Koroškem je skoraj istočasno izdal pri založbi Drava konec prejšnjega leta dve knjigi, ki pa na prvi pogled – razen avtorja – nima ta nič skupnega. Prva »Pastirjevi rajmi« so pesmi, napisane v kostanjskem narečju, polne hudomušnosti, vaških pripetljajev in značajev, nostalgichen sprehod v mladost brez solzavosti in romantiziranja, vse pristno doživete.

Druga knjiga z naslovom »Ko zori spomin« je prav tako spomin na otroštvo – drugo in drugačno –, ki ga je avtor prav tako doživel in preživel v Rastattu v Nemčiji, izseljen kot petleten fantič skupaj z vso družino. O izseljenstvu je bilo napisanega že marsikaj, Kokot pa je

življenje v taborišču predelal v literarni obliki. Strah, krivice, vojne grozote, nemoč otroka, pa tudi odraslih v kolesju nacističnega terorja je na ta način veliko bolj nazorna. Tistim, ki sami izgnanstva niso doživeli, je avtor približal človeške stiske na presunljiv način, ki deluje še močnejše ravno zaradi pisateljevega pripovednega stila, ki ne komentira svojih da-

našnjih čustev ob spominih, pač pa to prepusti bralcem.

V knjigarni »Naša knjiga« se je zbralo veliko število ljubiteljev Andrejevih verzov. Kolega Janko Messner mu je pisal iz združitve in mu čestital h knjigama.

Direktorica založbe Drava Helga Mračnikar je pozdravila goste, Hanzi in Johannes Ogris pa sta med posameznimi deli branja zaigrala na diatonično harmoniko in F-tubo domače viže, da so marsikoga zasrbele pete in bi ljudje kar zarajali, če bi imeli na voljo plesišče.

Za konec se je avtorju zahvalil tudi predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, ki je poudaril pomembnost knjige o izseljenstvu »Ko zori spomin«. Na ta način bodo tudi naslednje generacije občutile, kako hudo je, če te izženejo kot brezpravno živino.

S. W.

SAK: Preschern, Sienčnik, Zankl, Eberhard (72. Oraže), Kriwitz, M. Sadjak, Škerjanec, Wuntschek, Šmid (34. Nachbar), Grujić, Omerović (59. Kesselbacher). Rdeči karton: Wuntschek (41. rumenordeče). **Gol za SAK:** Grujić (79.). Celovski stadion, 200 gledalcev, sodnik Leidlmayr.

SAK je tudi v tretji tekmi na domačih tleh svojo publiko povsem razočaral. Gostje iz Pöllaua so od začetka igrali nekompromisno, bolj organizirano, borbeno in imeli tako v prvem kot tudi v drugem polčasu več od igre.

V 41. minuti so gostje z odličnim prostim strelom povedli za 1:0. Istočasno pa je moral Wuntschek zapustiti igrišče, sodnik mu je pokazal drugi rumeni karton. Esakaju v prvi polovici igra pravzaprav sploh ni stekla, bilo ni nobenih povezav in podaj v globino, skratka totalna zmeda. Izključitev Wuntscheka pa je znatno vplivala na nadaljnji razplet igre v drugi polovici tekme. Gostje iz Štajer-

SAK SPET RAZOČARAL – 1:2 !

V nedeljo proti Pliberku

Veliki talent A. Kesselbacher (v beli majici)

se so znali izkoristiti oslabitev domačinov in sčasoma prevzeli iniciativo in nekajkrat zanetili ogenj v kazenskem prostoru SAK. V 70. minuti je Voko od Pöllaua iz standardne situacije

(prosti strel) za odličnega vratarja Prescherna neubranljivo poslal žogo v mrežo. Dolgi obrazi pri SAK in tekma je bila odločena. Grujiću je v 79. minuti uspelo z glavo po strelu s

kota doseči gol za SAK. Zvesti gledalci, katerih je od tekme do tekme vse manj, so potrti zapustili stadion.

Prihodnjo nedeljo pa čaka varovance trenerja Pušnika težka tekma v derbiju proti Pliberku, ki se bori za ostanek v regionalni ligi. S takim načinom igre kot preteklo nedeljo proti Pöllauu je poraz več ali manj programiran. Trenerja si bosta morala premisliti nove variante igre. Morda bi se poskus vključiti mlade igralce, napadalca Kesselbacherja in Nachbarja, od vsega začetka v igro le splačal.

Izidi ostalih tekem:

VSV je v gosteh visoko premagal Trg s 5:0 (1:0) in se povzpел na tretje mesto na lestvici. Austria je na tujem slavila zmago proti Esternbergu z 2:1 (2:1), prav tako je tri pomembne točke osvojil Pliberk v tekmi na tujem proti St. Florianu z zmago 1:0 (0:0). WAC je presentljivo podlegel doma Gratkornu z 0:1 (0:0). Vodeči Wels je igral neodločeno 0:0 proti Leibnitzu. **M. Š.**

Ustanovljen Klub KOŠ

Slovenci na Koroškem smo bogatejši za nov (šolski) športni klub KOŠ Celovec (Koškarski klub na ZG in dvojezični TAK). Ustanovni občni zbor kluba je bil pretekli petek. Za prvega predsednika je bil soglasno izvoljen dolgoletni mentor ukinjene koškarske sekcije SAK in učitelj telovadbe na ZG za Slovence mag. Anton Malle.

Cilji predsedstva novega kluba so pospešiti športno dejavnost na širši osnovi, še posebej na obeh izobraževalnih ustanovah, ter med mladino in športniki obeh narodnih skupnosti gojiti skupnost, medsebojno spoštovanje in prijateljstvo. Kot je znano, KOŠ Celovec uspešno tekmuje s štirimi ekipami v koroškem šolskem in tudi klubskem prvenstvu. Novi klub bo zaprosil tudi za članstvo v Slovenski športni zvezi.

Odbor: A. Malle (predsednik), B. Jager (podpredsednik), Kr. Zeichen (tajnik), D. Prušnik (blagajnik), B. Kavčič, P. Svetina, E. Velik, M. Amrusch – Hoja, R. Vospernik, F. Floriančič, M. Oraže, J. Fera, P. Smolej, O. Zablatnik in N. Jager. **I. L.**

KOLESARJENJE

»Paco« tretji

Pretekli konec tedna se je koroška kolesarska elita, in seveda tudi še drugi, udeležila tradicionalnega kolesarskega srečanja v Velikovu. Na 163 kilometrov dolgi in zahtevni progi – povprečna hitrost je bila nad 40 km na uro – je »Paco« Wrolich v sprintu osvojil odlično tretje mesto. Zmagal je Fritz Berein iz Gradca s časom 3:44:39.

Gorsko dirko na Djekše, proga je bila dolga 85,3 km, je dobil Obwaller iz Salzburga z rekordnim časom 2:03:48.

REGIONALNA LIGA

1. Wels	18	13	4	1	36:11	43
2. WAC	18	11	3	4	42:15	36
3. VSV	18	10	3	5	27:19	33
4. Leibnitz	18	9	6	3	23:16	33
5. Gratkorn	18	9	4	5	24:19	31
6. Austria	18	8	5	5	23:17	29
7. Voitsberg	18	8	4	6	26:16	28
8. SAK	18	7	3	8	18:23	24
9. Pöllau	18	5	6	7	24:28	21
10. St. Florian	18	4	5	9	10:22	17
11. Esternberg	18	4	3	11	19:30	15
12. Rohrbach	18	3	5	10	16:29	14
13. Pliberk	18	3	4	11	16:35	13
14. Trg	18	2	5	11	10:34	11

PRVENSTVENA TEKMA

Pliberk – SAK
v nedeljo, 4. 5.,
ob 17. uri
v Pliberku

KOROŠKI RAZREDI

■ PODLIGA VZHOD:

DSG Borovlje – Pokrče 0:1 (0:1), Klopinj – Bilčovs 1:4 (0:2), ASK – Metlova 2:0 (1:0), Šentandraž – Blatograd 3:0 (0:0), Podkmos – ATUS Borovlje 0:0, Liebenfels – Welzenegg 1:1, Mostič – Vetrinj 2:1 (0:1).

1. Šentandraž	20	14	5	1	37:13	47
2. Vetrinj	20	12	5	3	43:14	41
3. ASK	20	9	4	7	40:29	31
4. Liebenfels	19	9	4	6	27:21	31
5. Mostič	20	8	6	6	34:33	30
6. Welzenegg	20	8	5	7	23:22	29
7. Metlova	20	8	2	10	17:27	26
8. Bilčovs	19	6	6	7	31:32	24
9. DSG Borovlje	19	6	6	7	22:24	24
10. Pokrče	19	7	2	10	19:23	23
11. Podkmos	19	7	2	10	17:26	23
12. ATUS	20	4	7	9	22:28	19
13. Blatograd	19	4	5	10	14:28	17
14. Klopinj	20	4	3	13	17:43	15

3., 4. 5.: Bilčovs – Podkmos, ATUS – DSG

■ 1. RAZRED D:

Šmihel – Železna Kapla 3:2 (1:2), Sele – Frantschach 2:1 (0:0), Žitara vas – Labot 1:0 (0:0), Ruda – Maria Rojach 2:0 (1:0), Grebinj – Eitweg 1:0, Šentpavel – Vovbre 3:0, St. Stefan – St. Leonhard 0:2

1. Šentpavel	19	12	4	3	35:15	40
2. Ruda	19	10	7	2	29:13	37
3. Železna Kapla	20	10	4	6	46:23	34
4. Frantschach	20	8	7	5	27:14	31
5. Grebinj	20	8	5	7	28:24	29
6. Žitara vas	19	8	4	7	25:22	28
7. Šmihel	20	8	4	8	32:33	28
8. Labot	20	7	3	10	33:32	24
9. St. Leonhard	19	6	5	8	24:29	23
10. Maria Rojach	19	6	4	9	29:41	22
11. Eitweg	19	5	6	8	22:33	21
12. Vovbre	19	6	3	10	18:40	21
13. St. Stefan/L.	19	5	5	9	22:27	20
14. Sele	20	5	3	12	20:44	18

■ 2. RAZRED A:

SAK II – WAC II 3:0, Pliberk II – Austria II 2:0 (0:0), Trg II – VSV II 2:1

1. Pliberk II	21	14	3	4	64:35	45
2. Austria II	21	12	2	7	65:36	38
3. SAK II	21	11	5	5	56:41	38
4. Trg II	21	9	3	9	48:55	30
5. VSV II	21	3	7	11	32:52	16
6. WAC II	21	3	2	16	30:76	11

■ 2. RAZRED F:

Reichenfels – Globasnica 1:1 (1:0), Galicija – Žvabek 2:1 (1:0), Grabštanj – Dobla vas 1:2, Sinča vas – Tinje 1:0, Važenberk – Djekše 1:2 (1:2), Rikarja vas – Preitenegg 0:1 (0:1), Šentpeter/V. – Mauterndorf 0:0

1. Globasnica	19	17	2	0	76:13	53
2. Reichenfels	19	13	2	4	43:22	41
3. Žvabek	19	12	1	6	37:25	37
4. Galicija	19	11	3	5	40:29	36
5. Sinča vas	19	9	3	7	35:25	30
6. Šentpeter/V.	18	7	5	6	32:34	26
7. Dobla vas	19	7	4	8	16:25	25
8. Važenberk	18	6	4	8	21:29	22
9. Preitenegg	18	6	1	11	9:24	19
10. Tinje	18	5	4	9	16:36	19
11. Rikarja vas	19	4	6	9	23:32	18
12. Djekše	18	5	3	10	21:32	18
13. Mauterndorf	19	2	6	11	21:44	12
14. Grabštanj	18	2	4	12	25:45	10
15. Grabštanj	17	2	4	11	24:43	10

ODBOJKA / ŠOLSKO PRVENSTVO

Finalne: dekleta TAK druga!

Kakor že lani so se letos spet pomerila moštva v deželni finalu v Wolfsbergu. Ker je bilo prijavljenih več moštev, so dekleta in fantje TAK morali najprej igrati v kvalifikacijskem krogu. Dekleta so v okraju Celovec premagala ZG Mössingerstrasse in BORG Celovec, fantje pa so se z nekaj težavami le kvalificirali za finale.

V finalu je pri dekletih tekmovalo šest moštev v dveh skupinah, pri fantih pa samo pet. Dekleta so prvo tekmo proti HAK Wolfsberg izgubile z 2:0. Prvi set je bil prava katastrofa, v drugem pa so se končno zbudile in ga le tesno izgubile s 13:15. Drugo tekmo pa so brez

težav odločile zase. Tekmovanje se je nadaljevalo s križno tekmo proti BORG Wolfsberg. Tekma je bila zelo napeta in dobra. Ob koncu pa so bile igralke TAK srečnejše, zmagale so namreč in se kvalificirale v finale, kjer so morale nastopiti proti moštvu HAK Wolfsberg, ki je lansko leto nastopilo na državnem tekmovanju in zasedlo odlično drugo mesto. Igralke TAK so bile v tem finalu zelo motivirane, vendar tudi že nekoliko utrujene. V prvem setu so vodile že s 14:11, toda po nekaj nepotrebnih napakah se je rezultat spremenil v 14:14. Še enkrat so zbrale vse moči in niz dobile s 16:14. V drugem setu

so na začetku igrale zelo solidno, toda zmagale so igralke iz Wolfsberga. Ker se je pri tem turnirju igralo na dva dobljena niza, so tretjega odigrale v running scoreju, katerega so Wolfsbežanke s 15:12 odločile zase. Edina tolažba učenkam dvojezične TAK pa je bila, da letos ni državnega prvenstva.

Fantje so v svoji skupini igrali vsak proti vsakemu. V prvih treh tekmovanjih so bili uspešni. V četrti tekmi proti Šentvidu pa so bili brez možnosti in podlegli z 0:2. Vsekakor pa so se letos izboljšali kar za tri mesta. Lani so dosegli le peto mesto z istim sestavom ekipe. Uvrstitev obeh moštev v deželni finalu je povsem zadovoljiva, kajti tudi dekleta so se vzpela za eno mesto. **M. T.**

OB 15-LETNICI ŠAHOVSKE SEKCIJE

SŠZ/Carimpex I: prvak in podvig v podligo!

V zadnjem kolu zmagala 6:2 proti ekipi prijateljev šaha iz Beljaka - SŠK »Obir« viceprvak v 1. razredu-vzhod

Šahisti SŠZ/Carimpex I so ob 15-letnici obstoja kluba slavili svoj doslej največji športni uspeh: v napetem finalu play-off-tekmovanja za vstop v koroško podligo so osvojili naslov prvaka in bodo v prihodnji sezoni tekmovali v drugi najvišji šahovski ligi na Koroškem.

Naslov prvaka in podvig v podligo so si slovenski šahisti zagotovili preteklo soboto v okviru skupnega zadnjega kola v Feffernitzu s prepričljivo zmago 6:2 proti drugi ekipi prijateljev šaha iz Beljaka (Schachfreunde Villach). Nadvse športni dvoboj je trajal preko pet ur, vsak posamezni član ekipe pa je poleg izvrstne igre pokazal tudi »železne« živce. Nasprotni ekipi ni uspelo premagati

niti enega od igralcev oz. igralko SŠZ!

Prva ekipa SŠZ/Carimpex, ki je v petih tekmah osvojila 24,5 točk in z naskokom ene točke zmagala pred moštvom iz Šentvida, je v odločilnem kolu nastopila v sledeči postavi: Silvo Kovač (remi), Arnold Hattenberger (1), Boris Mitrovič (1), dr. Jozi Amrusch (1), Dunja Lukan (remi), mag. Franci Ru-

litz (1), Aleksander Lukan (remi), Rupert Reichmann (remi).

Slavje po osvojitvi velikega cilja je bilo veliko, sekcijski vodja Ivan Lukan pa je že napovedal, da je ekipa - s to ali ono okrepitvijo - sposobna uresničiti naslednji cilj - podvig v koroško ligo!

Tudi prva ekipa SŠK Obir iz Železne Kaple je z naslovom zaključila tekmovanje v 1. razredu vzhod. Z zmago 4,5:3,5 proti ekipi iz Blatograda so si Kapelčani v zadnjem kolu le še zagotovili naslov viceprvaka! Zmagali so Dušan Jokovič, brata Hans-Christian in Harald Wolte, Wolfgang Moser, remiziral je Johann Wolte, izgubili pa so Karner, Hanschou in Stoßier. SŠK Obir je v sedmih kolih osvojil kar 31 točk!

Športno uredništvo našega lista obema ekipama iskreno čestita!

I. L.

Šahisti SŠZ/Carimpex I, prvaki 96/97